

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת גיטין

דפים פד - צ, פרשת פקודי תשע"ו

דרך ישרה תמצית הדף

ג"ד פ"ד

*ע"מ שתנשאי. *הפלגה בתנאי. *כתב תנאי בגט.

- א. ע"מ שתנשאי לפלוני, לא תנשא ולא תצא. וקאמר 1. גזירה שיאמרו נותנין נשיהם במתנה, ונישאת לאחר לא תצא, ודחי וכי משום גזירה שריא אשת איש לעלמא. 2. נישאת לו לא תצא, דלא מפקינן מחמת גזירה, ודחי ש"מ דלאחר תנשא והרי אין בידה לקיים התנאי. 3. לא תנשא לו ולא לאחר, ובנישאת לו לא תצא משום גזירה, ולאחר תצא דלא קיימה התנאי.
- ב. הפלגה בתנאי 1. מה שא"א להעשות כגון ע"מ שתעלי לרקיע, לרבנן תקימנו ולר"י בן תימא כשר דהפליגה. 2. ע"מ שתאכלי בשר חזיר, לרבנן צריכה לאכול, ולר"י בן תימא לאביי בטל התנאי ומגורשת, ולרבא התנאי קיים דיכולה לאכול וללקות. ואינו מתנה עמש"כ בתורה, דבידה לא לאכול ולא להתגרש. 3. ע"מ שתבעלי לפלוני הוי גט רק אם נתקיים, ולאבא ואביך לא תני דש"מ בטל. ולרבא לא בדידה קיימא, משא"כ להבעל לפלוני דיכולה לשחדו.
- ג. כתב תנאי בגט לרבי פסול, ולרבנן דזוקא בתנאי שפוסל בע"פ כגון חוץ אבל ע"מ לא פסיל. והמחלוקת 1. לר"ז לפני התורף אי אמרינן ע"מ אטו חוץ, ולאחר התורף כשר לכו"ע. ומתני' דע"מ לא פסיל, לפני התורף וברבנן או לאחר התורף וכו"ע. 2. לרבא פליגי לאחר התורף, ולפני התורף לכו"ע פסול. ומתני' לאחר תורף ורבנן, ופליגי במתני' אי בע"פ לפני התורף פסול או לא.

ג"ד פ"ה

*שיור בגט. *לשונות גירושין ושחרור. *דקדוק הכתיבה.

- א. הרי את מותרת לכל חוץ ממי שאין עליו קדושין כשר, וחיבי לאוין דתפסי קידושין פסול. והאיבעיות אי חשיב שיור: 1. קדושי קטן דלאו בר הויה או דכשר כיון שיבא לכלל הויה, ופשט מקטנה שיכולה להתגרש ע"י אביה. 2. חוץ מנולדים, ומיתי מגוי שיכול להתגר, ודחי שלא עומדים לכך. 3. בעל אחותה, זימנין דמתה וחזיא. ומייתי מגוי, ודחי דמיתה שכיחא משא"כ גירות. 4. חוץ מזנותיך דשייר בביאה, ומייתי מאבא ואביך, ודחי בעבר ונשא. 5. חוץ משלא כדרכה, שנא' משכבי אשה. 6. הפרת נדרים, שנא' אשה יקימנו. 7. תרומתך, דקנין כספו. 8. ירושתך, שנא' שארו וירש. 9. קדושך בשטר, דיכול לקדש בכסף וביאה או אתקוש הויות להדדי, ובכולהו תיקו.

- ב. לשונות גירושין ושחרור 1. הרי את מותרת לכל אדם. 2. ודין יהוי, ר"י מצריך ורבנן לא, ופליגי בידים שאין מוכיחות. 3. אמר לאשתו הרי את בת חורין, פשיטא דאינו כלום. 4. הרי את מותרת לשפחתו, פשיטא דאינו כלום. 5. הרי את לעצמך באשה, ומייתי דהכי מועיל בעבד דקני לגופיה, כ"ש באשה. 6. אין לי עסק בכך בעבד, מייתי דמשוחרר עבדו ממוכר לגוי דזהו אונו.
- ג. אין לכתוב 1. ודין, אלא ודן. 2. איגרת, אלא אגרת. 3. לימהך דנראה למחך, אלא למהך. 4. דיתהויין וכן דיצבייין, בשלשה יודין. 5. להאריך אות ו' תירוכין שבוקין. 6. כדו ולא כדי. 7. לאיתנסבא, אלא להתנסבא. 8. בע אי בעינן ודן.

סדרה פ"ז

***תצא כשאר בנים. *עדות שטר. *גט לחמשה. *השמועות.**

- א. הגיטין הפסולים ואם נישאת הולד כשר, ופליגי אם תצא באין לה בנים: 1. כתב ידו בלי עדים. 2. עדים ואין זמן. 3. זמן ויש עד אחד, ופליגי אם איירי גם בכתב ידו או לא. 4. מקשה דאיכא גט ישן, ודחי משום דלא תצא או דתנשא לכתחילה. 5. גט קרחה, ודחי דלר"מ הולד ממזר ותצא, ובמקושר לא מירי. 6. שלום מלכות, משום דתצא או דהולד ממזר כר"מ משום דשינה ממטבע ומנינא דרישא למעוטי הני. 7. מנינא דסיפא למעט מביא גט מחו"ל ולא אמר בפ"נ, דיוציא והולד ממזר לר"מ.
- ב. הלכתא בעדות בשטרות 1. בגיטין לכו"ע כר"א דעדי מסירה כרתי. 2. שאר שטרות, לשמואל הלכה כר"א, ולרב כר"מ דעדי חתימה כרתי שנא' וכתוב בספר וחתום. 3. לרבנן דר"א אין בזה אפי" ריח הגט.
- ג. גט לחמשה אנשים והעדים מלמטה, בטופס פסול מי שלמעלה ואם כלל כשר, האופן 1. לר"י זמן לכל אחד זהו טופס זמן לכולם זהו כלל. 2. לר"ל הא נמי טופס, וכלל בכתבו אנו פלוני ופלוני גירשנו נשותינו פלונית ופלונית.
- ד. השמועות 1. לר"י ליחוש שהעדים חתמו על התחתון בלבד, ותירץ דיש ו' החיבור. 2. לר"י תיפוק דנכתב ביום ונחתם בלילה, ותירץ דכתוב לכל אחד את היום בשבוע. 3. לר"ל ב' נשים מתגרשות בגט אחד והוי לה ולחברתה, ודחי דכולל בסוף. והא דכותב נכסיו לשתי עבדיו דקנו ומשחררין, איירי בשתי שטרות.

סדרה פ"ז

***עד עברי ויווני. *הקושיות. *אופני החתימות.**

- א. עדים עברי ויוני בב' גיטין זה בצד זה 1. בשתי עברים ושתי יונים, את שהעדים הראשונים נקראין עמו כשר, ולזעירי תרוייהו כשרים. 2. בעברי יוני עברי יוני, שתיהם פסולים.
- ב. הקושיות 1. תרויהו יוכשרו בראובן ובבן יעקב עד, ודחי דיעקב עד כתב בשני. 2. יתכשר ביעקב עד, ודחי דלא כתב עד, או דידעינן דאינה חתימת יעקב. 3. שמא חתם בשם אביו, ודחי לא שביק. 4. שמא עשאו סימן, ודחי לא חציף. 5. יוכשר השני ביונים, ודחי חישנין שהיונים החליפו כעברית. וכן בעברי ויוני חישנין שיש ג' עדים על גט אחד.
- ג. אופני החתימות 1. שיר מקצת הגט בדף הבא וחתמו למטה כשר, ואין לחוש לב' גיטין, דיש רווח למטה ולמעלה והמשיך הרי את מותרת, או שרואים שלא נחתך. 2. חתמו בראש הדף, מהצד, או מאחוריו פסול. 3. חיבר ב' הראשים והעדים באמצע, פסול. 4. חיבר הסוף ועדים באמצע, מה שנקרין עמו כשר. 5. ראשו של זה בצד סופו של זה והעדים באמצע, מי שהעדים בסופו כשר. 6.

עברית ועדיו יונית, יונית ועדיו עברית, עד עברי ועד יוני כשר. 7. כתב סופר ועד כשר. 8. איש פלוני או בן איש פלוני ולא כתב עד, כשר. 9. חניכתו וחניכתה כשר, ופליגי עד ג' או י' דורות.

סדרה פ"ח

***ונושנתם. *המלכים שעבדו ע"ז. *גט מעושה.**

- א. הלימודים מקרא ונושנתם 1. ג' דורות הוי חניכה. 2. צדקה שגלו שנתים לפני ונושנתם. 3. זו גלות החרש והמסגר. 4. מהרה של הקב"ה תתנ"ב שנים.
- ב. שבעה מלכים עבדו ע"ז: 1. ירבעם בן נבט. 2. בעשא בן אחיה. 3. אחאב בן עמרי. 4. יהוא בן נמשי. 5. מנחם בן גדי. 6. פקח בן רמליהו. 7. הושע בן אלה, שנא' אומללה יולדת השבעה.
- ג. גט מעושה בישראל 1. כדין כשר, דשליחתיהו קעבידנן. 2. מעושה שלא כדין פסול ונפסלת לכהונה, להו"א כיון דחל מדאוריתא, ולמסקנא גזירה אטו כדין בישראל שיאמרו דלא חל.

סדרה פ"ט

***יצא שם. *אין חוששין. *ביטול קול. *קול ואמתלא. *זמן הקול. *קידש בעדים.**

- א. יצא שם 1. מקודשת וכשנרות דולקין וכו' צריכה גט. 2. מגורשת, להו"א באשת כהן ודחי דלבתר נישואין, ולמסקנא קול מקודשת ומגורשת, מכיון דשוברו עמו. 3. כשיש אמתלא לא שומעים לקול, כגון גט ספק קרוב. 4. יצא שמזנה, מח' תנאים אם תצא או דראו פריצותא בעלמא.
- ב. אין חוששין 1. בעולה לכה"ג. 2. נשואה ומאורסת מזמן. 3. בלא שם החתן. 4. בעיר אחרת. 5. ממזרת. 6. שפחה. 7. הקדיש נכסיו. 8. הפקיר נכסיו.
- ג. פליגי אי מבטלין קול דבעינן מפי הכשרים, או לא ואפילו מהנשים, והמעשים: 1. התקדשה לתמיד והאב אמר שקדש על תנאי, לא מהני להוציא אמתלא. 2. קול שהתקדשה בגרעיני תמרה מבטלינן לכו"ע, דאמרי שראו שאין בזה שו"פ. 3. חד מבני המקום מבטלינן, דאמרו שראו שהיה קטן, דמצינו קטן הנראה כגדול ואינו בר דעת.
- ד. דיני קול ואמתלא 1. פליגי אי דוקא ביחד עם הקול, או אפילו מכאן ועד עשרה ימים. 2. קול צריך להתחזק בב"ד. 3. קול ברור ולא קול הברה, להו"א שיודעים ממי יצא, ולמסקנא מפלוני שנסע לחו"ל.
- ה. זמן הקול 1. איירי בעודה פנויה. 2. לאחר הנישואין לא חישינן. 3. אחרי האירוסין מחלוקת.
- ו. יצא קול מראשון והשני קדש בעדים 1. כשהתברר שקדושי הראשון היו כראוי פליגי אי צריכה גט משני או לא, ונחלקו בהעזת אשה. 2. בלא התברר מגרש ראשון ונושא שני. 3. באיפכא פליגי לר"ה יאמרו דהוי מחזיר גרושתו, ולר' שישא שרי דיאמרו שראו שהם קידושי השני בטעות. 4. קול מזה ומזה מגרש ראשון ונושא שני. 5. באיפכא פליגי אי ר' הונא שרי.

סדרה צ'

***סיבת הגירושין. *השמעות בגירושין.**

- א. סיבת גירושין 1. לב"ש במצא דבר ערוה שנא' ערות דבר. 2. לב"ה אף הקדיחה תבשילו, שנא' דבר. 3. לר"ע אף מצא אחרת נאה, שנא' כי מצא וכי לשון אם, דא"נ מצא ערוה או סיבה אחרת. ולכו"ע יכול לגרש דילפינן מאונס שלא חלים גירושין.
- ב. שמעות גירושין 1. המדות, פפוס שנעל בפני אשתו ויצא ולא טוב, בינוני מניחה מדברת עם אחיה וקרוביה, ומגונה שרואה אותה פרוצה ואינו מגרשה, דמצוה. 2. ושלחה, הראשון צדיק והשני רשע

שכינסה, אם זכה מגרשה ואם לאו קוברתו. 3. שנא שלח, באשה ראשונה שנאוי המשלח דאף מזבח מוריד דמעוה, ובאשה שניה אם רוצה יכול דקיל.

הדרן עלך פרק תשיעי – המגרש

שאלות לחזרה ושינון

עדים עברי ויוני (5)	א.		פ"ד
אופני החתימות (8)	ב.		
	דף פ"ח	ע"מ שתנשאי לפלוני (3)	א.
		הפלגה בתנאי (3)	ה.
הלימודים מקרא ונושנתם (4)	א.	המח' בכתב תנאי בגט, ובמאי פליגי	ג.
שבעה מלכי ישראל שעבדו ע"ז (7)	ב.	(2)	
גט מעושה בישראל (2)	ג.		פ"ה
	דף פ"ט	האיבעיות אי חשיב שיור (9)	א.
דין יצא שם (4)	א.	לשונות גירושין ושחרור (6)	ה.
אין חוששין (8)	ב.	דיוק האותיות בגט (8)	ג.
המח' בביטול הקול, והמעשים (3)	ג.		פ"ו
דיני קול ואמתלא (3)	ד.	שלשה גיטין הפסולים, והנוספים (6)	א.
זמן הקול (3)	ה.	ומ"ט.	
יצא קול אחר (5)	ו.	הלכתא בעדות בשטרות (3)	ה.
	דף צ'	המח' מהו כלל ומהו טופס (2)	ג.
הסיבה לגרש (3) ומנין.	א.	השמועות בכלל וטופס (3)	ד.
השמועות בגירושין (3)	ב.		פ"ז

הדרן עלך מסכת גיטין!

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

☛ ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~179~

המערכת